

Region Midts Generalforsamling den 27. april 2019.

Bestyrelsens beretning.

Opstart. Bestyrelsens beretning for 2018.

Generalforsamlingen afholdes efter opfordring - som noget nyt - her på Hotel Sabro Kro, der også kan tilbyde de faciliteter, der er behov for, uafhængig af om vi er få eller mange. Bestyrelsen har således efterkommet et ønske om at afholde generalforsamlingerne efter tur geografisk spredt rund i regionen. Et andet forslag har været at generalforsamlingen ikke skal holdes en lørdag, men en hverdagsaften, hvilket selvfølgelig er en mulighed. Dermed vil det også være muligt at vælge en aften først i april uden at konflikte med øvrige regioner, hvorved endnu et forslag fra forrige år kan imødekommes.

Som allerede berørt i min velkomst har vi i år fornøjelsen af at gode kræfter har tilbudt at bidrage med indlæg i løbet af eftermiddagen, Formanden for Teknisk Forum, Niels Rasmussen, har uden at skele til den lange vej fra Lolland velvilligt stillet sig til rådighed, og da han skal holde det sidste indlæg, hvilket kan være en udfordring, vil vi derfor forsøge at overholde tidsplanen, således at ingen eller kun få bliver nød til at forlade salen, og derved gå glip af det sidste indlæg. Bestyrelsen har derfor besluttet at vores beretning kun sporadisk skal berøre det landspolitiske, - og hvis muligt kun omfatte, hvad Region Midt har været involveret i og haft af aktiviteter i det forgangne år. Skulle der komme nogle gentagelser må i bære over med os og forhåbentlig tilgive den manglende koordinering.

Indledning.

Region Midt er som bekendt en af vores fælles branceforenings 5 regioner, og repræsenterer 523 ud af i alt 1854 aktive medlemmer. En forventelig tilbagegang på ca. 38 medlemmer på landsplan, hovedsagelig på grund af sammenlægninger til færre men større vandværker, hvilket foreningsmæssigt, indtil videre, ikke gør den helt store forskel, da antallet af forbrugere er nogenlunde det samme. Herudover har foreningen haft en pæn stor tilgang af passive medlemmer på ca. 39, og som nu tæller 292. Ikke mindst på grund af adgangen til at kunne udstille på de velbesøgte messer.

Regionsbestyrelsen.

På de fem regions-generalforsamlinger vælger vi som medlemmer af foreningen 28 repræsentanter der tilsammen danner foreningens repræsentantskab. De valgte udgør tillige regionsbestyrelsen der jf. vedtægterne hver har 5 bestyrelsesmedlemmer, - i region øst dog 8 medlemmer.

På den i marts måned afholdte Dialogmøde var emnet "fremtidssikring af foreningen" og bl.a. valg til Repræsentantskabet. Den gældende valgform med 5 generalforsamlinger frem for 1 fælles sikrer netop, at alle har -kortest mulig

afstand for fremmøde, -teoretisk fem gange så lang taletid, -og tillige mulighed for at stille op og blive valgt til foreningens højeste myndighed.

I Region Midt tilstræbes at bestyrelsesmedlemmerne - om muligt - vælges geografisk spredt og gerne repræsenterende de forskelligartede medlemsvandværker, desuden har vi 2 generalforsamlingsvalgte revisorer. Alle tilstræber at gøre et godt stykke arbejde, og som jeres repræsentanter i fællesskabets landsdækkende virke, koordineret med de øvrige fire regioner.

Lad mig nævne at året 2018 har været et helt anderledes positivt år, med løsning på rigtig mange af de udfordringer vi har været belemret med, eksempelvis skal nævnes den for de medlemmer, der er omfattet af vandsektorloven, positive afgørelse i skattesagen hvor højesteret har godkendt de forhøjede indgangsværdier, og dermed forhøjede afskrivningsmuligheder og som følge mindre skattebetaling, samt mulighed for om 2-3 år at komme ud af vandsektorloven for vandforsyninger op til 800.000 m³.

Hertil kommer en nyrevideret vejledningen for kontrol af vandmålere, samt den indgåede aftale om beskyttelse af grundvandet ved etablering af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) med diverse mulige restriktioner.

Foreningens Sekretariat og Repræsentantskab har således gjort et godt stykke arbejde i 2018.

Dog har vi ikke helt undgået myndighedernes store bevågenhed. Lad mig nævne de mange konstateringer af pesticider i boringer, nyt EU dikteret bekendtgørelse om vandkvalitet med bekostelige vandanalyser til følge, og hele BNBO problematikken, som vi heldigvis har flere år til at løse sammen med kommunerne.

Sidste års uro om betaling for måleroplysninger og angivelse af undertegnede til Konkurrencestyrelsen har ikke medført bøde eller straf til mig eller bod til foreningen, idet Konkurrencestyrelsen har meddelt at de ikke vil bruge tid og økonomi på sagen. Betaling for måleroplysninger er således fortsat et problemområde, som fremover vil være en sag politikerne må tager sig af - og som kan løses ved en revision af Bekendtgørelsen, og uanset hvilken løsning, vil det koste forbrugerne det samme.

Bestyrelsesaktiviteter.

Bestyrelsen har i det forgangne år afholdt kvartalsvise bestyrelsesmøder, hvor de til os af medlemmernes oplyste ønsker og problemområder diskuteres og koordineres, - for derefter at danne grundlag for bestyrelsens arbejde og prioriterede indsats ved deltagelse i repræsentantskabet, som er foreningens højeste myndighed, og hvor forenings samlede virke og den fælles strategi og politik godkendes.

Desuden har regionens formand og næstformand deltaget i foreningens kvartalsvise møder på landsplan, hvor regionernes ønsker og problemområder

formidles og koordineres de 5 regionsformænd og sekretariatet imellem.

Foreningens kursusudvalg med repræsentanter fra regionerne og Sekretariatet beskæftiger sig med valg af kursusemner, kursusplanlægning, instruktørvirke og ikke mindst selve afviklingen af kurserne. Kursusafviklingen prioriteres højt og udgør en af de mere krævende opgaver, idet selve gennemførelsen af de enkelte aktiviteter er helt afgørende for medlemmerne, kursusstederne og instruktørerne. Det er desuden for alle vigtigt at udbud og efterspørgsel er tilpasset det forventede aktuelle behov det pågældende år. Aflysninger er uheldige for tiltroen til, at udmeldte kurser - når den enkelte deltager endelig har taget beslutning om at tilmelde sig og reservere aftenen - også bliver gennemført.

I alt har 143 deltagere frekventeret de 10 gennemførte aftenkurser ud af 14 udmeldte fra april 2018 og året ud, der har således beklageligvis været 4 aflysninger i sidste halvår af 2018. Heldigvis er det lykkedes i første halvår af 2019 at vælge og udmelde antallet af aftenkurser tilpasset det forventede og aktuelle behov uden en eneste aflysning, og i alt har 148 deltagere frekventeret de 8 gennemførte kurser ud af 8 udmeldte kurser i 2019.

Hvilket må siges at være meget tilfredsstillende.

Bestyrelsen takker både kursusdeltagere og instruktører. Lad mig nævne at instruktører er meget engageret, og absolut interesserede og spørger altid ind til hvordan undervisningen bliver modtaget og værdsat af fremmødte, samt hvordan der svares på spørgeskemaer.

Tilbage er der således året ud udmeldt 10 spændende kurser som anført i indkaldelsen, som vi håber vi kan finde deltagere til.

Fabriksbesøg blev ikke tilbudt i 2018, dels på grund af vigende interesse i 2017, men primært fordi firmaerne selv arrangerer besøg for kunde og interesserede.

Indlæg eller passiv deltagelse i Vandrådsmøder og besøg ved vandværksbestyrelser har høj prioritet, hvorfor regionsbestyrelsen altid møder op og er repræsenteret, når der inviteres eller hvis særlige omstændigheder indtræffer.

Blandt andet deltog bestyrelsen ved arrangeret møde i Silkeborg vandråd med deltagelse af repræsentanter fra Silkeborg- og Skanderborg Kommuner, over emnet "Situationsbestemt BNBO", præsenteret af Dansk Vand og Naturcenter.

Regionsvandrådsmøde blev afholdt den 30. oktober i Låsby med besøg af foreningens direktør og indlæg af Dansk Vand- og Naturcenter ved Jørgen Krog over emnet "Viden til skoleelever om vand og vandværker". I alt deltog 26 repræsentanter fra 10 vandråd.

Forsøg på at undgå Overmætning af aktiviteter i efteråret 2018 har haft en afsmittende virkning på vores i Region Midt gennem flere år afholdte og vel

besøgte Tema- møder, som derfor ikke blev udmeldt. Tema-møderne vil dog her til efteråret i 2019 blive genoptaget med møder både i Låsby og i Brædstrup. Vi håber at rigtig mange vil møde op, idet tema-møderne er møder "for vandværker i alle størrelser", med mulighed for at få sat ord på de udfordringer, der fortsat eksisterer eller som givetvis kan forventes, og med erfaringsudveksling som det gennemgående tema, og hvor regionsbestyrelsen har mulighed for at komme tæt på medlemmerne og blive bekendt med de problemområder – store som små -, som ønskes viderebragt og taget op i foreningen.

Som mangeårigt medlem af en vandværksbestyrelse, eller med kun få år på bagen, er jeg sikker på at vi alle er enige om at myndighederne stiller krav til vandforsyningerne. Vandsektoren har således stor bevågenhed fra myndighederne og politikerne, men som ofte fortalt er det ikke en løsning og en farbar vej overhovedet "at lade stå til" og håbe, at tiden løser eventuelle problemer for os. Heldigvis er det således, at uoverskuelige problemer kan vendes til spændende udfordringer, hvis den enkelte forstår at fokusere på- og fremme det vigtigste, støttet af, at man ikke står alene og at foreningen har et dækkende kursustilbud som er tilpasset udfordringerne og det enkelte bestyrelsesmedlem eller vandværkspassers behov.

Kontrol af målere.

Heldigvis oplever vi - til vores tilfredshed - at krav kan ændres. I Vejledningen vedrørende kontrol af målere i drift, har Sikringsstyrelsen ændret anførte 6 år for udtagning af målere til kontrol til bør gøres efter 9 år, eller efter fabrikantens anvisninger. Gælder for alle typer af målere. Samtidig skal målere ikke længere verificeres for at kunne genanvendes, blot de overholder brugstolerancerne. Det er vandværkets ansvar at målerne viser korrekt.

Anlægsbidrag.

Efter henvendelse til Energistyrelsen vedrørende formulering i foreningens "standardregulativ" har Energistyrelsen udtalt: At anlægsbidrag er et engangsbeløb, der kun betales én gang, og kan således ikke opkræves endnu én gang, når en parcel har ligget ubenyttet hen efter nedrivning af en ejendom der tidligere har været tilsluttet. Revideret "standardregulativ" er under udarbejdelse.

Differentierede takster.

Indførelse af "Differentierede takster" til imødegåelse af situationer med landbrugsbedrifter med egne markvandingsboringer, der for at spare på vandregningen vil frakoble avlsbygninger har været et stort emne i de vestlige kommuner. Indførelse af differencerede takster må ikke være erhvervsstøtte, hvorfor dette skal gælde samtlige storforbrugere.

Grundvandsbeskyttelse og brugen af pesticider er fortsat et af de store spørgsmål. Sidst på året blev der fra EU fremsat forslag om totalt forbud mod brugen af de kraftigst virkende pesticider - eksempelvis Roundup med aktivstoffet Glyphosat -, men ikke vedtaget, men udskudt yderligere 5 år til og med 2022.

I Region Midts nytårshilsen kommenterede bestyrelsen igen forslaget med bemærkningerne om – her og nu - som en billig løsning - at gå efter det der for mange synes indlysende, at total forbyde brugen af pesticider på udyrkede arealer, samt ved tvangsmodning af afgrøder, som vi ser det med brugen af "Reglone" ved kartoffelavl og ved nedvisning af grønne skud ved lejesæd, samt "Roundup" på kornmarker og andre afgrøder. Alt sammen problemer der kan og må løses på anden måde uden risiko for at forurene de spiselige afgrøder og grundvandet.

Nogen har lyttet og nationalt er tvangsmodning eller nedvisning af kartoffelmarker ved brug af "Reglone" forbudt fra sommeren 2020. Brug af "Roundup" på spiselige afgrøder 30 dage før høst har været i forslag af daværende Miljøminister Espen Lunde Larsen, men nåede desværre ikke at blive behandlet, dog opfordrer landbrugsorganisationer til, at forslaget efterleves.

Kommunerne skal lave målrettede indsatsplaner for at beskytte grundvandet mod forurening med nitrat og pesticider i de såkalde nitrat- og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder.

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, - hvis frivillige aftaler ikke kan indgås inden 2022 at ekspropriation skal anvendes under henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 24, og ved godkendt indsatsplan § 26, dog mod fuld kompensation. Ekspropriation eller forbud er ikke alene tiltænkt anvendt til indgreb over for erhvervsmæssig anvendelse af sprøjtemidler, men også over for anden ikke erhvervsmæssig forurening, eksempelvis vaskepladser. Dette gælder dog ikke private parceller i byzone, tildels begrundet i vanskeligheden med at føre tilsyn med privates anvendelse af sprøjtemidler, hvorfor der i stedet sættes på at pesticider fremover fra 2020 kun kan købes i opblandet koncentration. Suppleret med at Miljøstyrelsen sammen med kommuner og vandværker løbende har gennemført informationskampagner over for private, og opfordret til "sprøjtefri haver". Nogle få kommune, eksempelvis Århus i Beder sagen, vælger desuden at udstede et varsel om behov for indgåelse af frivillige aftaler under henvisning til miljøbeskyttelsesloven.

Meget tyder på at indsatsplanerne med udlægning af "Boringsnære beskyttelsesområder" placeres snævert omkring selve kildepladsen, hvor afstanden, mangelfuld forsegling af forerør og ikke mindst tragtdannelser ved sænkning af grundvandspejlet udgør en forøget trussel for direkte forurening af boringen. Og kun i særlige situationer - ved ubeskyttede magasiner i det grundvandsdannende området – forventes anvendt de mere usikre og

økonomiske belastende udvidede beskyttelsesforanstaltninger såsom dyrkningsrestriktioner, opkøb af jord, skovrejsning mv..

Hvor store er BNBOerne. Ved en radius på 100 m medgår 3,14 hektar, og ved rektangler som vist på præsentationen medgår henholdsvis 10 og 20 hektar. Ønsker et vandværk total grundvandsbeskyttelse af hele det grundvandsdannende område medgår ca. 25 til 30 hektar for hvert 100.000 m³ der pumpes op. Hertil kommer at landbrugsjord administreres i hele firkanter.

På Danmarks Arealinformations hjemmeside kan i direkte se indtegnede BNBO og indvindingsområde for netop jeres Vandværk.

Foranstaltninger og restriktioner der medfører dyrkningstab skal kompenseres betalt af vandforsyningen, men husk at erstatninger kun kan gives ved reelle indtægtstab, hvilket helt sikker vil medføre store problemer, som vandværkerne skal overlade til kommunerne at løse.

Dyrkningskompensation og opkøb af jord er en dyr løsning, som desværre skal beskattes hos modtageren, hvorimod ekspropriation-indtægter er skattefrie.

Husk, ved jeres BNBO, at informere omgivelserne om, at her er iværksat dyrekøbte foranstaltninger til beskyttelse af grundvandet. Ses ofte i udlandet og efterhånden også hos os.

Bekendtgørelsen om vandkvalitet med virkning fra år 2018 har medført, at tilskyndelsen til at slutte sig på vores forsyningsledninger i det åbne land er blevet sat mærkbart i stå, nu hvor prøvetagning ved enkeltforsyninger – der ikke leverer vand til andre forbrugere – er blevet tildels frivillig og derfor op til den enkelte ejer. Med den gamle bekendtgørelse havde kommunerne mulighed for periodisk at kontrollere vandkvaliteten, og hvor denne ikke var tilfredsstillende straks at påtvinge en anden og bedre vandforsyning.

For vandværkerne betyder bekendtgørelsen, at de gamle prøvebetegnelser "Begrænset-, normal- og udvidet kontrol" udgik og erstattedes af "Gruppe A og gruppe B" prøver, samt fortsat den kendte boringskontrol. Prøverne tages ved forbrugernes taphaner og enkelte ved afgang fra vandværket og på ledningsnettet. Hvilke stoffer, der skal kontrolleres for er bestemt af kommunerne. Det enkelte vandværk har dog mulighed for - efter ansøgning – både at få reduceret i ikke relevante kontrolparametre samt parametre der over tid viser stabile værdier under grænseværdierne. Vandværkerne pålægges – godkendt af

kommunerne – at meddele analysefirmaerne, på hvilke adresser prøverne skal tages, og her ønskes indtil flere alternativer.

Antal prøver fremgår af Bekendtgørelsen og afhænger af udpumpet antal m³ pr. døgn.

På trods af de mange krav de senere år har vi som frivillige valgte til bestyrelser og ofte med bijob som vandværkspassere eller direkte ansat i vore vandværker bevist, at uanset hvor mange forordninger og nye tiltag vi pålægges, så evner vi fortsat at drive vore forbrugerejede- og forbrugerstyrede vandværker videre med det formål at levere godt og rigeligt drikkevand til den rigtige pris til gavn for forbrugerne. Med andre ord brænder vi efter, at gøre alt til alles tilfredshed, og er vel det der kaldes "ildsjæle" inden for vandforsyning, hvilket vi skal være stolte over. At vi så i det daglige lever meget anonymt og kun undtagelsesvis bliver bæret med ros af de forbrugere vi arbejder for, er vel forventelig.

Fremtiden.

Hvordan ser fremtiden ud. Vil vi som vandværk blive tvungen til at fusionere mod vores vilje. Myndigheder kan ikke under normale omstændigheder gennemtvinge nedlæggelse, men i forbindelse med en for ringe vandkvalitet, påbyde at vandværker leverer drikkevand, der lever op til kvalitetskravene. Hvordan det gøres er op til vandværksbestyrelsen, og kan selvfølgelig være problematisk, her kan etablering af nødforbindelser mellem vandværkerne være en betryggende foranstaltning.

For tiden gennemføres der et antal frivillige fusioneringer hvert år, hvor vandværker slår sig sammen med nabovandværker, - eller hvis viljen er tilstede og andelsselskabet ønskes videreført med færre og mere begrænsede opgaver, at gå sammen om fælles administration og vandværkspasning. Dannelse af et fælles indvindingsselskaber, og således kun står for distributionen, er også en mulighed. Herved kan andelsselskabet ligeledes bibeholdes, og forbrugerne fortsat have "hånd i hanke" med priser, hvilket er en god løsning, som anbefales for trængte bestyrelser. Vel vidende at sådanne selskaber er skattepligtige af en evt. overskud.

Med en god bestyrelse, der gerne må have en del år på bagen og dermed erfaring i vandværksdrift, og ikke at forglemme "tiden tilrådighed", suppleret med yngre kræfter, med ofte en glimrende IT-viden, eksempelvis styresystemer, hjemmesider, mailkorrespondance mv., findes der ingen problemer, som gennem de sidste mange år – og forhåbentlig også fremover - har og vil kunnet løses.

Heldigvis ser vi i de senere år en stigende interesse for uddannelse og viden ved deltagelse i kurser, samt stik imod hvad der ofte bliver fortalt,- også en hel del yngre kursusdeltagere.

Afsluttende bemærkninger.

Husk I er altid velkomne til at maile eller ringe om problemer eller forslag – som vi i Regionsbestyrelsen, som jeres valgte repræsentanter – bør tage os af.

Ligeledes er vi også villige til at møde op på jeres sammenkomster, temaaftener og repræsentantskabsmøder, for ved indlæg at berette om, hvad der rører sig, og hvordan foreningen ser på tingene.

SLUT

Hermed vil jeg afslutte bestyrelsens beretning og overgive denne til generalforsamlingens behandling og efterfølgende forhåbentlige godkendelse.